

Red de leerstoel voor Caribische literatuur

Eric de Brabander is een Curaçaoese schrijver (romans, kinderboeken, verhalen) en tandarts.

VERBONDENHEID

Op één plek in universitair Nederland worden Caribische schrijvers gekoesterd. Maar hoelang nog?

Om een koninkrijk te doen slagen heb je een koninkrijksgevoel nodig, iets positiefs dat leeft bij alle ingezetenen aan beide kanten van de Atlantische Oceaan. Alle Caribische Nederlanders hebben op school geleerd dat de Rijn bij Lobith Nederland binnenkomt en dat Michiel de Ruyter een nationale zeeheld was. Caribische beroemdheden uit het heden en verleden zijn in Nederland onderbelicht, tenzij ze aan de Nederlandse verwachtingen voldoen.

Neem als voorbeeld Jandino Aspo-

raat die in zijn goed verkochte films de karikaturale Curaçaoënaar geweldig schetst, tot groot vermaak van het Hollandse publiek. De Curaçaoënaar als een soort Joop Klepzeiker.

Er zijn echter weinigen die de achtergronden kennen van Pedro Luis Brion, Jacobo Palm, Tula, Cola Debrot, Wim Stadius Muller, Tip Marugg of Frank Martinus Arion, om enkele bekende Curaçaoënaars te noemen. De laatste drie zijn schrijvers die ook in Nederland literaire prijzen in de wacht hebben gesleept en hun stem hebben gedrukt op de Nederlandstalige literatuur.

Kort geleden was de Curaçaoese film *Buladó* van regisseur Echê Janga de grote winnaar bij de uitreiking van de Gouden Kalveren; deze kreeg in Utrecht de prijs voor de beste Nederlandse film. Mooi dat een film uit het Caribisch deel van ons koninkrijk zo'n belangrijke Nederlandse prijs in de wacht kon slepen. Koninkrijksgevoel! Mooi ook dat als Oranje speelt half Curaçao aan de beeldbuis gekluisterd is. Ook koninkrijksgevoel. Kleine succesjes voor ons koninkrijk aan beide zijden van de oceaan.

De Universiteit van Amsterdam heeft sinds dertien jaar een leerstoel

Koninkrijksgevoel kun je voeden met literatuur uit de Antillen

Nederlands-Caribische letteren. Bijzonder hoogleraar is Michiel van Kempen. Het voortbestaan van deze leerstoel wordt nu bedreigd.

Al 35 jaar geleden kwam Van Kempen in aanraking met dit vakgebied en hij is er nog altijd door gefascineerd. Hij schreef er meerdere essays over en recentelijk zag zijn uitgebreide biografie van de Surinaamse schrijver en wereldkenner Albert Helman (pseudoniem van Lou Lichtveld) het licht. Naast het geven van colleges en het stimuleren van de Caribische literatuur, het adviseren van instanties over alles wat met deze literatuur en cultuur te maken heeft, begeleidt

professor Van Kempen promovendi Nederlandse taal- en letterkunde. Elke promotie levert de universiteit 80 duizend euro aan subsidiegelden op. Dat geld is niet geoordeeld, het is geld dat in de grote pot verdwijnt. De promoties betreffen proefschriften over Nederlands-Caribische literatuur, waaronder ook de Surinaamse.

De universiteit komt naar eigen zeggen per jaar 35 duizend euro te kort om deze leerstoel te bekostigen. Het Amsterdams Universiteitsfonds is om die reden een inzamelingsactie gestart in de hoop dat de ontbrekende middelen alsnog door particuliere donaties bij elkaar worden gebracht. Donaties komen ook van de eilanden of uit Suriname. Het is elk jaar maar weer de vraag of het lukt dat geld bij elkaar te sprokkelen en of de leerstoel kan blijven bestaan.

De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde schrijft in haar maandblad over de leerstoel van Van Kempen: 'In de academische wereld is geen andere plek waar de literatuur en cultuur van het Nederlands-Caribisch gebied wordt bestudeerd. Dit maakt Van Kempen tot aanspreekpunt voor geïnteresseerden en instanties in binnen- en buitenland. Tot

nu toe leverde de leerstoel proefschriften op van zeer uiteenlopende onderwerpen en diverse publicaties.' Wegvallen van deze leerstoel zou eeuwig zonde zijn.

Een leerstoel als deze past naadloos in het streven naar een koninkrijksgevoel. Klaarblijkelijk denkt de Universiteit van Amsterdam daar anders over. Of misschien wordt er helemaal niet over nagedacht en zijn cijfers de belangrijkste overweging de leerstoel van Van Kempen om zeep te helpen. Het succes van een leerstoel hangt voor het belangrijkste deel af van het aantal inschrijvingen voor de studie en het aantal potentiële promovendi. Wat ontbreekt is marketing. Er is geen geld voor. Professor Van Kempen moet de marketing van zijn vakgebied uit eigen middelen doen.

Een leerstoel Caribische neerlandistiek is misschien een druppel op de gloeiende plaat. Maar het is een begin. Veertig jaar geleden was de Pijp in Amsterdam een armzalige buurt. Totdat een horecaondernemer er brood in zag. Vanaf dat moment ging het verheffen van de Amsterdamse achterbuurt razendsnel. Zou Michiel van Kempen zo'n horecaondernemer kunnen zijn?